

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΘΕΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 9.1

Βασικές Αρχές Δεοντολογίας

1. Οι θεμελιώδεις ακαδημαϊκές λειτουργίες της έρευνας και της διδασκαλίας, της διάχυσης της γνώσης, της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας πρέπει να συντελούνται με προσήλωση στις αρχές της ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας, με απόλυτο σεβασμό στην ακαδημαϊκή ελευθερία και στις γενικές αρχές τις οποίες αναγνωρίζει το Ίδρυμα και οι οποίες διέπουν την αποστολή του. Για την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος, καθώς και για τη διαφύλαξη και ενίσχυση του κύρους του, απαιτείται ακαδημαϊκό ήθος, το οποίο συνεπάγεται υποχρεώσεις που υπερβαίνουν την αυτονόητη υποχρέωση τήρησης της κείμενης νομοθεσίας. Για την επίτευξη των παραπάνω, θεσπίζονται κανόνες δεοντολογίας για τα μέλη της πολυτεχνειακής κοινότητας που αφορούν στις μεταξύ των μελών της κοινότητας σχέσεις και συντελούν σε ένα δημιουργικό ακαδημαϊκό περιβάλλον.

2. Κατά την επιτέλεση του ακαδημαϊκού έργου πρέπει να αποφεύγεται οποιοδήποτε τύπου και μορφής διάκριση των αποδεκτών του συγκεκριμένου έργου, με κριτήρια την εθνικότητα, τη φυλή, την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τον γενετήσιο προσανατολισμό, τη σωματική ικανότητα και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην οποία αυτοί βρίσκονται.

3. Οι κανόνες δεοντολογίας αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, στις οποίες αποτυπώνονται οι αρχές της καθημερινής λειτουργίας του ΕΜΠ. Τα μέλη της πολυτεχνειακής κοινότητας, καθώς επίσης και οι εξωτερικοί συνεργάτες, οφείλουν να τηρούν, κατά την επιτέλεση του έργου τους, αφενός τους παρόντες κανόνες δεοντολογίας του ΕΜΠ και αφετέρου τον Κώδικα Δεοντολογίας, που διέπει την άσκηση του επαγγέλματος του Μηχανικού.

Άρθρο 9.2

Επιτροπή Δεοντολογίας

9.2.1 Αποστολή – Αρμοδιότητες

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του ΕΜΠ μεριμνά για τη διοικητική υποστήριξη της τήρησης των κανόνων δεοντολογίας στην οργάνωση και εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του ΕΜΠ είναι αρμόδια για τη διαπίστωση της παράβασης των κανόνων δεοντολογίας.

3. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του ΕΜΠ οφείλει να συντάσσει γενική ετήσια έκθεση ως προς την τήρηση και εφαρμογή των κανόνων, η οποία υποβάλλεται στον Πρύτανη στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους.

4. Η Επιτροπή μπορεί να συγκροτεί Ειδικές Ομάδες Εργασίας από τα μέλη ΔΕΠ, κατά περίπτωση, για την εξυπηρέτηση των σκοπών της. Όλα τα μέλη του ΕΜΠ οφείλουν να συνδράμουν την Επιτροπή στο έργο της.

5. Το Πολυτεχνείο δεσμεύεται ότι δε θα λάβει κανένα απολύτως μέτρο και δε θα προβεί σε οποιαδήποτε αρνητική ενέργεια εναντίον οποιουδήποτε μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας το οποίο είναι δυνατόν να κάνει κάποια καταγγελία, αναφορά ή παράπονο, το οποίο πιθανόν να συμμετέχει ή/και να βοηθά στη διερεύνηση για την ενδεχόμενη παράβαση των παρόντων κανόνων δεοντολογίας, εκτός και αν οι ισχυρισμοί του εν λόγω ατόμου ή οι πληροφορίες που έδωσε αποδειχθεί ότι ήταν σκόπιμα ψευδείς.

6. Το Πολυτεχνείο δεσμεύεται για τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας όλων των καταγγελιών που θα γίνουν για παράβαση των παρόντων κανόνων δεοντολογίας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

7. Αποστολή της Επιτροπής Δεοντολογίας του ΕΜΠ είναι:

α) Να διασφαλίσει την τήρηση και εφαρμογή από όλα τα μέλη του Ιδρύματος (διδάσκοντες, ερευνητές, φοιτητές και διοικητικό προσωπικό) των κανόνων δεοντολογίας, που εκφράζουν τις βασικές αρχές ηθικής και δεοντολογίας και αφορούν στη διδασκαλία, στην έρευνα και στα πνευματικά δικαιώματα σε αυτήν, καθώς και στις μεταξύ τους σχέσεις.

β) Να ελέγχει αν οι ερευνητικές προτάσεις που υποβάλλει το ερευνητικό προσωπικό του ΕΜΠ, πληρούν τις διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας και τις προδιαγραφές της καλής ερευνητικής πρακτικής από άποψη ηθικής και δεοντολογίας. Ο έλεγχος γίνεται εφόσον απαιτείται από τον φορέα χρηματοδότησης σχετική έγκριση της πρότασης από την Επιτροπή Δεοντολογίας του ΕΜΠ.

γ) Να πληροφορεί το ερευνητικό προσωπικό του ΕΜΠ για θέματα κανονισμών σε ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας.

δ) Να ενθαρρύνει το διάλογο, την έκφραση γνώμων και αλληλοενημέρωση φορέων, υπηρεσιών, οργανώσεων, επιστημονικών οργανώσεων, καθώς και την ενημέρωση του κοινού. Να γνωμοδοτεί προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Να προωθεί σχετικές μελέτες και έρευνες και να παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις σε θέματα δεοντολογίας, ηθικής, νομικής και κοινωνικοοικονομικών που ανακύπτουν από τις προόδους της έρευνας (π.χ. νανοτεχνολογία, βιοτεχνολογία κλπ).

ε) Οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή γνωμοδότηση σχετικά με θέματα ηθικής και δεοντολογίας, όποτε της ζητηθεί από τη Σύγκλητο του ΕΜΠ.

στ) Να συνεργάζεται με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και με ανάλογες Επιτροπές στη χώρα μας και το εξωτερικό.

ζ) Να εκπροσωπεί το ΕΜΠ στις αντίστοιχες Επιτροπές της ΕΕ.

η) Να προωθεί τη χρηματοδότηση σχετικών μελετών και ερευνητικών έργων στη χώρα μας και να δημοσιοποιεί ξένα πορίσματα, μελέτες και έρευνες που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ και άλλους Διεθνείς Οργανισμούς ή άλλα Κράτη.

9.2.2 Μέλη, Συγκρότηση και Λειτουργία

1. Με απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος ορίζεται η «Επιτροπή Δεοντολογίας» του Ιδρύματος, η οποία αποτελείται:

α) Από τον Πρύτανη ή Αναπληρωτή Πρύτανη, ο οποίος είναι και Πρόεδρος της Επιτροπής,

β) Τους Κοσμήτορες των Σχολών του Ιδρύματος,

γ) Από έναν (1) εκπρόσωπο φοιτητών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών) που ορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 99.

2. Γραμματέας της Επιτροπής Δεοντολογίας ορίζεται, από τον Πρόεδρο αυτής, Διοικητικός Υπάλληλος του Ιδρύματος, κλάδου ΠΕ.

3. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Δεοντολογίας είναι ετήσια και μπορεί να παραταθεί μέχρι 3 μήνες για τον ορισμό των νέων μελών. Σε περίπτωση αποφοίτησης των εκπροσώπων φοιτητών, αυτοί αντικαθίστανται από νέους εκπροσώπους.

4. Η Επιτροπή Δεοντολογίας συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το ακαδημαϊκό έτος, καθώς και όταν ανακύπτουν θέματα της αρμοδιότητάς της ή όταν το ζητήσουν γραπτώς πέντε (5) τουλάχιστον από τα μέλη της.

5. Κύρια αρμοδιότητα της Επιτροπής Δεοντολογίας του Ιδρύματος είναι η εξέταση της τήρησης των κανόνων δεοντολογίας, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα οργανισμό, και ο εν γένει έλεγχος τήρησης των κανόνων σε περίπτωση καταγγελίας μη συμμόρφωσης προς αυτούς. Δύναται να συναντώνται ξεχωριστά ή και από κοινού τα εμπλεκόμενα μέρη, και να επιδιώκουν την εύρεση κοινά αποδεκτής λύσης.

6. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος με έκθεση της προς τον Πρύτανη μπορεί να εισηγηθεί την αναθεώρηση των κανόνων δεοντολογίας.

Άρθρο 9.3

Κανόνες Δεοντολογίας για τη Διδασκαλία

1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Οι καθηγητές των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί και το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα, με τις προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει.

2. Κάθε καθηγητής απολαμβάνει πλήρως του δικαιώματος της ακαδημαϊκής ελευθερίας στην έρευνα και διδασκαλία και έχει δικαίωμα συμμετοχής σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην εν γένει λειτουργία και διοίκηση του Ιδρύματος, της Σχολής, του Τομέα ή του Τμήματος, εφόσον έχει συσταθεί, όπου υπηρετεί.

α) Τα υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, τα μέλη του λοιπού βοηθητικού και έκτακτου διδακτικού - εκπαιδευτικού προσωπικού, οι ομότιμοι και οι επίτιμοι καθηγητές, οι προπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, οι υποψήφιοι διδάκτορες και το βάσει γενικών ή ειδικών διατάξεων κάθε κατηγορίας διοικητικό προσωπικό του Πολυτεχνείου, ως μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, δεσμεύονται ιδίως από τους ακόλουθους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας:

α.i) Να μεριμνούν με τον ενδεδειγμένο τρόπο, ώστε να διατηρείται υψηλό το επίπεδο της έρευνας και της διδασκαλίας.

α.ii) Να σέβονται την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ελευθερία της διδασκαλίας. Να προάγουν τον επιστημονικό διάλογο, να διαπνέονται από πνεύμα συνεργασίας και να συμβάλλουν στην προώθηση της συλλογικής έρευνας.

α.iii) Να μην παρακωλύουν, αμέσως ή εμμέσως, άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας από την άσκηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ελευθερίας της διδασκαλίας, των δικαιωμάτων και αρμοδιοτήτων τους.

α.ιγ) Να καλλιεργούν το κριτικό πνεύμα και τη δημιουργική ικανότητα των φοιτητών.

β) Στον εργασιακό χώρο όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας οφείλουν να συμπεριφέρονται με τον δέοντα σεβασμό, και να μην χρησιμοποιούν κανενός είδους άμεση ή έμμεση διάκριση, άσκηση πίεσης και οποιαδήποτε μορφή παρενόχλησης.

γ) Κατά την διεξαγωγή της ακαδημαϊκής διδασκαλίας και έρευνας δεν υφίσταται οποιασδήποτε μορφής ιεραρχία μεταξύ των καθηγητών, ανεξάρτητα από βαθμίδα και ηλικία, πέραν όσων προβλέπονται ρητά για τους συντονιστές μαθημάτων, επιστημονικούς υπευθύνους ερευνητικών έργων κλπ.

3. Οι υποχρεώσεις των διδασκόντων οφείλουν να τηρούνται με συνέπεια και να εκπληρώνονται από αυτούς αυτοπροσώπως. Ενδεχόμενη ανάθεση διδακτικού έργου σε τρίτα πρόσωπα μπορεί να γίνεται μόνον κατ' εξαίρεση, και μετά από την παροχή σύμφωνης γνώμης των αρμοδίων οργάνων του Τομέας, ή του Τμήματος, εφόσον έχει συσταθεί, ή της Σχολής στην οποία ανήκει το μέλος ΔΕΠ.

α) Ως διδακτικό έργο, το οποίο κατανέμεται σε μαθήματα, όπως ορίζεται από το πρόγραμμα σπουδών, θεωρείται ιδίως:

α.ι) Η αυτοτελής και αυτόνομη διδασκαλία ενός μαθήματος,

α.ii) Η αυτοτελής και αυτόνομη διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, και φροντιστηριακών ασκήσεων,

α.iii) Οι εργαστηριακές ασκήσεις, ασκήσεις εργασιών πεδίου καθώς και ασκήσεις προσομοίωσης σε εργαστήρια υπολογιστών,

α.ιγ) Η καθοδήγηση ομαδικών θεμάτων με διακριτούς ρόλους σε μικρές ομάδες φοιτητών,

α.δ) Η οργάνωση ειδικών σεμιναρίων,

α.ε) Η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών,

α.στ) Η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών.

β) Σε περιπτώσεις συνδιδασκαλίας διατηρείται η αυτοτέλεια και αυτονομία της διδασκαλίας του κάθε διδάσκοντα, στο κοινό πλαίσιο του προγράμματος σπουδών και με συντονισμό στα ζητήματα της ύλης, του φόρτου εργασίας, των συγγραμμάτων, των θεμάτων εξετάσεων και του τρόπου αξιολόγησης.

γ) Προκειμένου για καθηγητές πλήρους απασχόλησης, οι ώρες ερευνητικής/διοικητικής απασχόλησης στο Πολυτεχνείο και ο αριθμός των οποίων προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις, κατανέμονται τουλάχιστον σε τρεις εργάσιμες ημέρες, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών και τις ερευνητικές και διοικητικές τους δραστηριότητες.

4. Το ΕΜΠ καταρτίζει τα προγράμματα σπουδών και λειτουργεί τις σπουδές του σύμφωνα με την κύρια αποστολή του στο πλαίσιο:

α) Διαρκούς εκσυγχρονισμού ώστε να διασφαλίζονται:

α.ι) Παροχή στέρεου και υψηλού θεωρητικού επιστημονικού υποβάθρου.

α.ii) Προχωρημένες γνώσεις της ειδικότητας, οι οποίες συνεπάγονται κριτική και δημιουργική αφομοίωση της επιστήμης και της τεχνολογίας, κατά τον ωφελιμότερο (βέλτιστο) τρόπο από τεχνική, οικονομική, αισθητική και κοινωνική άποψη και με όρους αειφορίας.

α.iii) Προχωρημένες δεξιότητες, που απαιτούνται για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων, καθώς και για τον σχεδιασμό νέων στρατηγικών προσεγγίσεων σε απρόβλεπτα και μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα και σε συνθήκες κινδύνου.

α.iv) Ικανότητες διαχείρισης σύνθετων τεχνικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή σχεδίων εργασίας, με ανάληψη ευθύνης τόσο για τη διαχείριση της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων, όσο και για τη λήψη αποφάσεων στους τομείς της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

β) Συστηματικής ανάπτυξης ικανοτήτων συνεχούς εμπάθουσας και αποτελεσματικής αξιοποίησης της επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτή καθιστά τον φοιτητή ικανό να επιχειρεί την επίτευξη καινοτομιών συνδυάζοντας την επιστημονική και τεχνική του εκπαίδευση, και έχοντας την ικανότητα να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με τις άλλες ειδικότητες Μηχανικών και επιστημόνων για την επίλυση ευρέος φάσματος προβλημάτων. Η συνεργασία αυτή επιτελείται στο πλαίσιο μιας γόνιμης επικοινωνίας τόσο με το πολιτικό, οικονομικό και νομικό περιβάλλον, όσο και με το πολιτιστικό, κοινωνικό και ιστορικό υπόβαθρο στην περιοχή της κατασκευής και της λειτουργίας των έργων ή στο χώρο της παροχής των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα:

β.i) Υψηλής ειδίκευσης γνώση, που σε αρκετές περιπτώσεις βρίσκεται στην αιχμή της τεχνολογίας, σε διάφορα πεδία σπουδής, σα βάση για πρωτότυπη σκέψη ή/και έρευνα.

β.ii) Κριτική σκέψη σε ζητήματα γνώσης που άπτονται διαφορετικών πεδίων που τέμνονται.

β.iii) Ειδικές γνώσεις που απαιτούνται για την επίλυση προβλημάτων έρευνας ή/και καινοτομίας με στόχο την παραγωγή νέας γνώσης και την ανάπτυξη διαδικασιών ολοκληρωμένης αντιμετώπισης θεμάτων διαφόρων πεδίων, καθώς επίσης και τη διαχείριση σύνθετων και απρόβλεπτων προβλημάτων, που απαιτούν νέες στρατηγικές αντιμετώπισης.

β.iv) Ανάληψη ευθύνης για τη συνεισφορά στην επαγγελματική γνώση και πρακτική, και/ή την επιθεώρηση της στρατηγικής απόδοσης ομάδων.

γ) Ισόρροπης ολοκλήρωσης της προσωπικότητας και των αρετών του με την ανάπτυξη ικανότητας κριτικής σκέψης, διοίκησης του προσωπικού, διαχείρισης των έργων και γενικότερα διαχείρισης των πόρων της περιοχής ευθύνης του. Αποτελεί τον αποφασιστικό παράγοντα για ένα άλλο σημαντικό σκέλος της αποστολής του διπλωματούχου ΕΜΠ.

δ) Ενίσχυσης της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών, παρέχοντας εκπαίδευση που προσδιορίζεται από τους τέσσερις πυλώνες «σύλληψη - σχεδιασμός - εφαρμογή - λειτουργία». Απαραίτητη αρχική συνθήκη είναι ότι κάθε πρόγραμμα σπουδών οφείλει να είναι αντάξιο της υψηλής στάθμης και παράδοσης του Ιδρύματος, να τις αναδεικνύει και να τις στηρίζει, με κύριους στόχους:

δ.i) Τη συνεκτικότητα και το επιστημονικό βάθος.

δ.ii) Την ανταπόκρισή του στις τρέχουσες και μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

δ.iii) Τη μεθοδική προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας προς τις ενεργητικές μορφές διδασκαλίας, και συγκεκριμένα με πρωτότυπη ερευνητική εφαρμογή γενικών γνώσεων στην επίλυση μη δομημένων προβλημάτων, τα οποία αποτελούν το σημείο εκκίνησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και το έναυσμα για διερεύνηση.

δ.iv) Την αριστοποίηση των περιεχομένων και των μεθόδων διδασκαλίας, ώστε να εξοικονομηθούν δυνάμεις και χρόνος για δημιουργική μάθηση.

δ.ν) Τη σύνδεση σπουδών και πράξης, επαγγελματικής ή ερευνητικής.

ε) Διερεύνησης σύγχρονων ή καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων και η πειραματική εφαρμογή τους στην πράξη.

στ) Μελέτης και εφαρμογής στην εκπαιδευτική διαδικασία διεπιστημονικών μεθόδων υποστήριξης φοιτητών με μαθησιακές δυσκολίες.

ζ) Αξιοποίησης του υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή και η προσαρμογή του στις σύγχρονες μεθοδολογίες και τεχνικές της διδακτικής.

5. Ο καθορισμός της διδακτέας, διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης, ο τρόπος εξέτασης (με βοηθήματα ή μη) καθώς και η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζονται από τον διδάσκοντα, ο οποίος μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες δοκιμασίες, εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.

α) Οι καθηγητές του Πολυτεχνείου, και οι λοιπές κατηγορίες διδασκόντων, είναι υποχρεωμένοι να δίνουν με ισοδύναμο τρόπο τη δυνατότητα στους φοιτητές του Ιδρύματος να εξετασθούν για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

β) Η βαθμολογία των φοιτητών από τους διδάσκοντες θα πρέπει να γίνεται με τρόπο αμερόληπτο και διαφανή. Για την εξασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της βαθμολόγησης των φοιτητών, οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι:

β.i) Να χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ποικιλία τεχνικών αξιολόγησης.

β.ii) Η τελική βαθμολογία που εξάγεται στο πλαίσιο της μαθησιακής διαδικασίας να αποτελεί σύνθεση παραγόντων όπως εργασίες, ενδιάμεσα τεστ αξιολόγησης, τεστ τελικής αξιολόγησης κλπ, τα οποία όμως θα πρέπει να συμμετέχουν με συγκεκριμένους συντελεστές βαρύτητας στην εξαγωγή της τελικής βαθμολογίας.

β.iii) Η τελική βαθμολογία που προκύπτει να συνδέεται με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους.

β.iv) Να κοινοποιούν στη Γραμματεία της Σχολής τους τελικούς βαθμούς των φοιτητών, το αργότερο σε 20 ημέρες από την ημέρα των εξετάσεων. Ειδικότερες ρυθμίσεις μπορούν να προβλέπονται στους κανονισμούς των Τμημάτων/Σχολών, οι οποίες όμως δεν μπορούν να έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.

6. Κάθε διδάσκων οφείλει να διανέμει σε όλους τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί στο μάθημα, κατά την πρώτη εβδομάδα των μαθημάτων, περίγραμμα του μαθήματος που διδάσκει στο οποίο να αναφέρει το περιεχόμενο του μαθήματος, τους μαθησιακούς στόχους, το περίγραμμα της εργασίας, τη διαδικασία αξιολόγησης, ενδεικτική βιβλιογραφία κλπ στοιχεία, τα οποία κατά την κρίση του διδάσκοντα υποβοηθούν τους φοιτητές στην απόκτηση όσο το δυνατόν περισσότερων γνώσεων και δεξιοτήτων στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος. Επιπλέον, οι διδάσκοντες οφείλουν να καταθέτουν σε εύλογο χρονικό διάστημα κάθε χρήσιμη πληροφορία για το μάθημα που διδάσκουν και η οποία, προφανώς, προκύπτει κατόπιν σχετικής ζήτησης από τους φοιτητές. Το σύνολο των πληροφοριών του παρόντος σημείου δημοσιεύεται στους οδηγούς σπουδών των Σχολών και αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Σχολής.

α) Το εκπαιδευτικό υλικό των μαθημάτων, οι παραδόσεις - σημειώσεις των μαθημάτων που διδάσκονται και εξετάζονται, κείμενα, άρθρα, ασκήσεις, εργασίες κλπ, δύνανται να αναρτηθούν από τους διδάσκοντες στην ιστοσελίδα της εκάστοτε Σχολής ή του ΕΜΠ, με διασφαλισμένη την πρόσβαση των φοιτητών σε αυτά.

β) Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος έγκριση τους από τις Γενικές Συνελεύσεις των Σχολών, κατόπιν ορισμού τους από τις Γενικές Συνελεύσεις των Τομέων. Τα διδακτικά συγγράμματα ανταποκρίνονται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτουν ολόκληρο ή το μεγαλύτερο μέρος της ύλης και του περιεχομένου του, όπως αυτά καθορίζονται στον κανονισμό προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών της οικείας Σχολής.

Άρθρο 9.4

Κανόνες Δεοντολογίας για την Έρευνα

9.4.1 Εισαγωγή

1. Ο προσδιορισμός του περιεχομένου του γενικού όρου «έρευνα» και της συμβολής της στην ακαδημαϊκή λειτουργία του Ιδρύματος αναλύεται στο Κεφάλαιο 4. Η έρευνα, βασική και εφαρμοσμένη, ατομική και συλλογική, οφείλει να προάγει την επιστημονική γνώση, την εκπαιδευτική διαδικασία και να συμβάλλει στην εφαρμογή επιστημονικών δεδομένων. Οι Σχολές του ΕΜΠ μπορεί να εξειδικεύουν τους σχετικούς, με την έρευνα, κανόνες στα επιστημονικά-ερευνητικά πεδία ενασχόλησής τους.

2. Το προσωπικό του ΕΜΠ δεν πρέπει να αναλαμβάνει ερευνητικά προγράμματα με σαφή χαρακτήρα μελέτης τρέχουσας τεχνολογίας, δηλαδή συνήθους μελέτης που μπορεί να εκτελεσθεί από διπλωματούχους Μηχανικούς ή γραφεία μελετών. Το προσωπικό του ΕΜΠ οφείλει να μελετά με αίσθηση ευθύνης κάθε πιθανή βλάβη, που θα μπορούσε να προκαλέσει η διεξαγωγή της έρευνας στην κοινωνία ή το οικοσύστημα. Την ίδια υποχρέωση έχει και όσον αφορά στη χρήση των ερευνητικών πορισμάτων από τρίτους, ώστε να μην καθίσταται επιβλαβής ή επικίνδυνη. Επίσης οφείλει να απέχει από έρευνες που θα μπορούσαν να θίξουν ή να θέσουν σε κίνδυνο την αξία ή την αξιοπρέπεια του ατόμου και τα δικαιώματα των πολιτών, καθώς και να προκαλέσουν ή να υποθάψουν φυλετικές ή κοινωνικές διακρίσεις. Στο ΕΜΠ δεν εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα για στρατιωτικούς οργανισμούς, εκτός από προγράμματα των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων που εξυπηρετούν την Εθνική Ασφάλεια.

9.4.2 Γενικοί Κανόνες Διεξαγωγής της Έρευνας

1. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στην αξία του ανθρώπου και του φυσικού περιβάλλοντος, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας δεν πρέπει να γίνεται δυσμενής διάκριση πολιτών κατά την εθνότητα, τη φυλή, την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα, τον γενετήσιο προσανατολισμό ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας. Τέλος, οι ερευνητές οφείλουν να μεριμνούν για την υπεύθυνη ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

9.4.3 Βασικές Προϋποθέσεις Διεξαγωγής της Έρευνας και Ευθύνες του Ερευνητή

1. Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι επιστημονικοί υπεύθυνοι οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι:

α) Έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενες από τους αρμόδιους φορείς άδειες για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας

β) Δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων που θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε τη διεξαγωγή της έρευνας κατά τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο

γ) Τηρούν τυχόν ειδικές διατάξεις που έχουν εφαρμογή στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, όπως ιδίως συμβαίνει:

γ.i) Για κοινωνικές έρευνες που αφορούν ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες,

γ.ii) Για την έρευνα στις βιολογικές επιστήμες (π.χ. κλινικές έρευνες, πειράματα που χρησιμοποιούν ζώα, έρευνα σε άγρια είδη),

γ.iii) Στη διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων

δ) Δεν παραβιάζουν διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

ε) Δεν παραβιάζουν τη νομοθεσία για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων, οι επιστημονικοί υπεύθυνοι μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος, ή στον εκάστοτε αρμόδιο Αναπληρωτή Πρύτανη, είτε και απευθείας στις νομικές υπηρεσίες του Πολυτεχνείου και να λαμβάνουν κατάλληλες νομικές συμβουλές, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας, τηρώντας ένα ενημερωμένο αρχείο της σχετικής αλληλογραφίας τους για επαρκές χρονικό διάστημα μετά το πέρας της έρευνας.

9.4.4 Ευθύνη του ΕΜΠ

1. Το ΕΜΠ επωμίζεται ιδιαίτερη ευθύνη απέναντι στο κοινωνικό σύνολο. Έχει υποχρέωση να προστατεύει την ανεξαρτησία των ερευνητών και να μεριμνά για την τήρηση της δεοντολογικά, ορθής ερευνητικής πρακτικής, όπως αυτή εξειδικεύεται στα επόμενα.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας καταρτίζει κατάλογο εμπειρογνομόνων του Ιδρύματος για να τη συνδράμουν στο έργο της.

9.4.5 Ανεξαρτησία του Ερευνητή

1. Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, την επαγγελματική δεοντολογία του επαγγελματικού κλάδου στον οποίο ανήκουν. Παράλληλα, απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έρευνας. Όμως, οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να την προασπίζουν από οποιοσδήποτε εξωτερικές πολιτικές, ιδεολογικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις.

9.4.6 Χρηματοδότηση

1. Οι ερευνητές υποχρεούνται να δημοσιοποιούν την πηγή ή τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους. Δεν επιτρέπεται στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού

έργου να συμπεριλαμβάνονται όροι οι οποίοι θέτουν σαφώς σε κίνδυνο την ελευθερία τους κατά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη δημοσίευση της έρευνας τους.

9.4.7 Επικεφαλής Ερευνητικής Ομάδας

1. Οι επικεφαλής ερευνητικών ομάδων, πέρα από τις ατομικές τους υποχρεώσεις, είναι υπεύθυνοι για την ενημέρωση των μελών της ομάδας τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των τελευταίων, και ως προς τους κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των οικείων κανόνων δεοντολογίας. Είναι, επίσης, υπεύθυνοι για την επίβλεψη της τήρησης των παραπάνω.

9.4.8 Εργασιακό Περιβάλλον

1. Οι επικεφαλής οφείλουν να μεριμνούν, ώστε το εργασιακό περιβάλλον να είναι εποικοδομητικό και αναλαμβάνουν να επιλύουν τυχόν προβλήματα στις εργασιακές σχέσεις εντός της ερευνητικής ομάδας.

9.4.9 Ακεραιότητα του Ερευνητή – Αποτελέσματα της Έρευνας

1. Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος οφείλουν να έπονται μιας επαρκούς επιστημονικής τεκμηρίωσης. Οι ερευνητές δεν πρέπει να επαναλαμβάνουν προηγούμενες έρευνες άλλων, παρά μόνο αν δικαιολογείται επιστημονικά η επανάληψη.

2. Η οικειοποίηση αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την ερευνητική προσπάθεια άλλου ή άλλων ερευνητών, της ίδιας ή άλλης ερευνητικής ομάδας, ελέγχεται και τιμωρείται σύμφωνα με τις αρχές προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων.

3. Ο επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας έχει υποχρέωση να καταθέσει στην Επιτροπή Ερευνών έκθεση με τα συνολικά αποτελέσματα που προέκυψαν από το συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα.

4. Η επιλεκτική δημοσίευση μόνον των αποτελεσμάτων που φαίνονται να επιβεβαιώνουν την αρχική υπόθεση εργασίας ενδέχεται να οδηγεί σε παραπλανητικά συμπεράσματα, μπορεί να έχει δυσμενείς συνέπειες για την επιστήμη γενικότερα, ενδεχομένως δε και για το κοινωνικό σύνολο. Η παραποίηση αποτελεσμάτων αποτελεί σοβαρό παράπτωμα και ελέγχεται πειθαρχικά.

9.4.10 Τήρηση Κανονισμών Ασφαλείας Προσωπικού, Υποδομών και Εξοπλισμού

1. Η διεξαγωγή των ερευνών στους χώρους του ΕΜΠ δεν πρέπει να παρακωλύει τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τις υπόλοιπες λειτουργίες του Ιδρύματος, ούτε να θέτει σε κίνδυνο το πάσης φύσεως προσωπικό ή τις υποδομές του Ιδρύματος. Οι ερευνητές θα πρέπει να μεριμνούν ούτως ώστε να τηρείται η κείμενη νομοθεσία που αφορά τη λήψη μέτρων και την τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά τη διάρκεια υλοποίησης των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα σε εργαστηριακές έρευνες. Σε περίπτωση κατά την οποία η πλημμελής τήρηση των κανόνων ασφαλείας προέρχεται από πλημμελείς υποδομές ή από ανεπαρκή εξοπλισμό, τότε ο επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού έργου θα πρέπει να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές του ΕΜΠ ούτως ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

2. Απαιτείται να ακολουθείται ορθός ερευνητικός σχεδιασμός, δηλαδή κατά τρόπο ώστε οι διαδικασίες της έρευνας να μην εκθέτουν αναίτια τους συμμετέχοντες σε κίνδυνο και όταν αυτό είναι δυνατό, οι διαδικασίες αυτές αποτελούν ήδη μέρος της διάγνωσης ή αγωγής των συμμετεχόντων.

9.4.11 Τήρηση Αρχείων

1. Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν πλήρες αρχείο για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα ενός προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος, με ταυτόχρονη πάντως διασφάλιση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

9.4.12 Σχέσεις μεταξύ Ερευνητών

1. Στη διεξαγωγή της έρευνας μπορούν να λάβουν μέρος και άλλες κατηγορίες προσωπικού, πέραν των μελών ΔΕΠ και του επικουρικού διδακτικού προσωπικού, όπως κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό που έχει ενταχθεί σε υπηρεσίες του ΕΜΠ, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες.

2. Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να ενημερώνουν συνοπτικά, αλλά με ειλικρίνεια, σαφήνεια και επάρκεια τα πρόσωπα, που πρόκειται να λάβουν μέρος σε αυτά, για τους στόχους του προγράμματος καθώς και τους φορείς που επηρεάζονται άμεσα από τη διεξαγωγή της έρευνας.

3. Οι συνεργάτες στην έρευνα οφείλουν:

α) Να ασκούν την ερευνητική τους δραστηριότητα με κύριο σκοπό τη δημιουργία νέας επιστημονικής γνώσης που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες της κοινωνίας.

β) Να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα αντικείμενα της έρευνας και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματος τους και του παρόντος Οργανισμού.

4. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι συνεργάτες απολαμβάνουν ελευθερία σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν όμως να σέβονται τους περιορισμούς που επιβάλλονται για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας.

5. Οι ερευνητές έχουν υποχρέωση αμοιβαίου σεβασμού, εχεμύθειας και δικαίωμα ίσης μεταχείρισης. Στους νεότερους ερευνητές οφείλεται σεβασμός της προσωπικότητας και δίκαιη αξιολόγηση των ικανοτήτων τους. Οι ίδιοι έχουν, αντίστοιχα, υποχρέωση σεβασμού και αναγνώρισης της εμπειρίας των παλαιότερων, οι οποίοι οφείλουν να μισούν τους νεότερους στη μεθοδολογία και το ήθος της έρευνας, αποβλέποντας στην πρόοδο της ερευνητικής δραστηριότητας.

9.4.13 Σεβασμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας

1. Οι ερευνητές κατά τη διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων. Μέσω των αρμοδίων νομικών του υπηρεσιών, το ΕΜΠ οφείλει να μεριμνά, πέρα από την κατοχύρωση των δικών του δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και για την προστασία των συναφών δικαιωμάτων των ερευνητών, σχετικά με αποτελέσματα εργασιών που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του.

9.4.14 Αναγνώριση Ατομικής Συμβολής

1. Η ατομική συμβολή κάθε ερευνητή σε συλλογικές ερευνητικές προσπάθειες πρέπει να αναγνωρίζεται. Η αποτύπωση αυτής της συμβολής με ακρίβεια, είτε σε επιστημονικές δημοσιεύσεις είτε σε οποιαδήποτε δημόσια παρουσίαση του ερευνητικού έργου, αποτελεί υποχρέωση και δικαίωμα του ερευνητή. Η σχετική ευθύνη βαρύνει όλα τα μέλη της επιστημονικής ομάδας και ιδίως τον υπεύθυνο της έρευνας.

9.4.15 Σεβασμός Δικαιωμάτων Τρίτων

1. Οι ερευνητές του ΕΜΠ κατά τη διεξαγωγή των ερευνών οφείλουν να δείχνουν τον προσήκοντα σεβασμό στην αξιοπρέπεια και στα ατομικά δικαιώματα τρίτων προσώπων τα οποία εμπλέκονται στην ερευνητική δραστηριότητα. Ιδίως, οφείλουν σεβασμό στην ιδιωτική και την οικογενειακή τους ζωή και απόλυτη τήρηση εχεμύθειας. Αποφεύγουν κάθε δυσμενή διάκριση πολιτών που μπορεί να οφείλεται στην εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τον γενετήσιο προσανατολισμό, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

9.4.16.1 Τήρηση Αρχών Βιοηθικής

1. Γενικός κανόνας

Όσοι διενεργούν έρευνα στις βιολογικές επιστήμες πρέπει να είναι ενήμεροι για τις αρχές βιοηθικής και τις ειδικότερες απαιτήσεις δεοντολογίας που διέπουν το αντικείμενό τους. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του ΕΜΠ, οφείλει να ενημερώνει τους ερευνητές με κάθε πρόσφορο τρόπο. Κάθε έρευνα στο πεδίο αυτό προϋποθέτει έγκριση του πρωτοκόλλου της από την Επιτροπή Δεοντολογίας.

α) Κλινικές μελέτες

Πρωταρχικός σκοπός της κλινικής έρευνας είναι η βελτίωση των προληπτικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών διαδικασιών και η ύπαρξη κατανόησης της αιτιολογίας και της παθογένειας της νόσου, δεδομένου ότι εφόσον ακόμη και οι καλύτερα τεκμηριωμένες προληπτικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι πρέπει να διερευνώνται συνεχώς ως προς την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά τους.

Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τις αρχές που διέπουν τις κλινικές μελέτες, συμπεριλαμβανομένων και των ερευνών συμπεριφοράς στον άνθρωπο, όπως τις προβλέπουν αναλυτικά τα συναφή νομοθετικά κείμενα και κείμενα δεοντολογίας. Γενικής εφαρμογής αρχές που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, είναι ιδίως αυτές της συναίνεσης ύστερα από πληροφόρηση, της προστασίας των παιδιών και ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας¹.

¹ Νόμος 2619/1998 που κυρώνει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική (Σύμβαση Oviedo), υπουργική απόφαση ΔΥΤ/89292 του 2003 που ενσωματώνει την οδηγία 2001/20 της Ε.Ε. για τις κλινικές μελέτες φαρμάκων, Νόμος 3418/2005 για την Ιατρική Δεοντολογία, Διακήρυξη του Ελσίνκι, Αρχές Δεοντολογίας για τη Βιοϊατρική Έρευνα του Συμβουλίου Διεθνών Οργανώσεων Επιστημών Υγείας (CIOMS) καθώς και κάθε διακήρυξη και επίσημο κείμενο που άπτεται των θεμάτων ηθικής και δεοντολογίας στο πλαίσιο των κλινικών μελετών).

β) Έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό

Η έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό διεξάγεται εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτική λύση συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας, και σύμφωνα με τις ηθικές αρχές που αναγνωρίζονται διεθνώς, κυρίως τις αρχές της αυτονομίας, της ωφέλειας, της μη βλάβης και της δικαιοσύνης.

Όσοι διενεργούν έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό δεσμεύονται από τις αρχές της συναίνεσης ύστερα από πληροφόρηση του δότη, και της προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία. Ο δότης πρέπει να ενημερώνεται επιπλέον για την πολιτική της κτήσης περιουσιακών δικαιωμάτων στο εν λόγω υλικό και να ζητείται ειδική συναίνεσή του ως προς τούτο.

Η έρευνα στο έμβρυο διενεργείται μόνον στην έκταση που την επιτρέπει ρητά ο νόμος. Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις αρχές της συναίνεσης, ύστερα από πληροφόρηση των δοτών των γαμετών, καθώς και της προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία.

γ) Έρευνα σε ζώα

Οι πειραματισμοί που γίνονται στα πλαίσια έρευνας στην οποία χρησιμοποιούνται ζώα, ως πειραματόζωα, έχουν ως βασικούς/πρωταρχικούς στόχους την πρόληψη των ασθενειών, την προστασία της υγείας, τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής τους, καθώς επίσης και την πρόληψη των ασθενειών (παρασκευή εμβολίων, ορών κλπ.), τη διαφύλαξη και γενικά την προαγωγή της υγείας του ανθρώπου. Γενικά έχουν ως στόχο την ιατρική, βιολογική και αγροτική έρευνα.

9.4.16.2 Έγκριση Ερευνητικών Προτάσεων από την Επιτροπή Δεοντολογίας σχετικά με την Τήρηση Κανόνων Βιοηθικής

1. Ειδικότερα, οι ερευνητικές προτάσεις που ενδεχομένως απαιτούν έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής Δεοντολογίας περιλαμβάνουν συνήθως έρευνα, κατά την εκτέλεση της οποίας εγείρονται θέματα:

α) Προστασίας των ιατρικών και γενετικών δεδομένων των προσώπων, όπως ρυθμίζονται από τον Νόμο 2619/1998, από τον Νόμο 2472/1997, ο οποίος προστατεύει όλα τα προσωπικά δεδομένα και δη τα ευαίσθητα, όπως ιατρικά και γενετικά, καθώς και από την Διακήρυξη της UNESCO για τα γενετικά δεδομένα. Επίσης, θέματα προστασίας άλλων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως πολιτικών, θρησκευτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, εθνικής προέλευσης, υγείας κ.α.

β) Κλινικών μελετών φαρμάκων, που ρυθμίζονται από την ΥΑ ΔΥΓ/89292 του 2003 και την Κοινοτική Οδηγία 2005/28.

γ) Προστασίας των πειραματόζωων, όπως προβλέπονται από το Π.Δ. 160/1991 που εναρμονίζει την εθνική νομοθεσία με την Κοινοτική Οδηγία 1986/609 και τον Νόμο 2015/2001 που ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα σπονδυλωτά ζώα που χρησιμοποιούνται για ερευνητικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς.

δ) Βιοποικιλότητας, δηλαδή εφαρμογών της βιοτεχνολογίας για τη δημιουργία Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ). Σχετικά θέματα ρυθμίζονται από Σύμβαση ΟΗΕ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με τους Νόμους 2204/1994 και τον Κανονισμό 1946/2003, καθώς και από σχετικούς κανονισμούς της ΕΕ. Ρυθμίζονται επίσης από την οδηγία της ΕΕ 2001/18 για την σκόπιμη απελευθέρωση των ΓΤΟ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΥΑ 38639/ 20017

του 2005 και την ΥΑ ΗΠ/11648/1943 του 2002, που ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 98/81 σχετικά με την περιορισμένη χρήση ΓΤΟ.

9.4.17 Έρευνα σε Κοινωνικές Επιστήμες

1. Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες (κοινωνιολογία, ψυχολογία, κλπ.) διεξάγεται με την τήρηση των κανόνων της εχεμύθειας, εξασφαλίζοντας την ανωνυμία, την προστασία των προσωπικών δεδομένων, και το σεβασμό των ατομικών και γενικά όλων των συνταγματικών δικαιωμάτων των ανθρώπων. Οι ερευνητές οφείλουν επίσης να ζητήσουν τη συναίνεση των υποκειμένων της έρευνας για τη συμμετοχή τους ύστερα από πληροφόρησή τους σχετικά με τους στόχους και τους πιθανούς τρόπους αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας.

9.4.18 Διάχυση Αποτελεσμάτων της Έρευνας

1. Οι φορείς της έρευνας του ΕΜΠ (Σχολή/Τομέας/Εργαστήριο) καθώς και ο επιστημονικός υπεύθυνος, μπορούν να διαχέουν τα αποτελέσματα της στο κοινό, χρησιμοποιώντας το λογότυπο του ΕΜΠ, εφόσον το σχετικό πρόγραμμα είναι εγκεκριμένο από τα αρμόδια όργανα.
2. Η βιομηχανική αξιοποίηση και η εμπορική χρήση των ερευνητικών αποτελεσμάτων ρυθμίζεται από τις κείμενες διατάξεις και σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες της ΕΔΕΙΛ.

Άρθρο 9.5

Κανόνες Δεοντολογίας που Αφορούν στα Πνευματικά Δικαιώματα και τις Δημοσιεύσεις

9.5.1 Πνευματικά Δικαιώματα

1. Η αναπαραγωγή ολόκληρου ή τμημάτων πνευματικών έργων τρίτων προσώπων καθώς και η μετάφραση, η παραποίηση, η διασκευή ή απομίμησή τους, χωρίς την άδεια του δημιουργού τους, απαγορεύεται και συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση, αντιβαίνουσα βασικές αρχές δεοντολογίας. Κάθε δημιουργός ή συνδημιουργός έργου, δικαιούται να αναφέρεται και να αναγνωρίζεται ως τέτοιος, απολαμβάνοντας και τα τυχόν περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από το έργο.
2. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής εισφοράς τρίτων προσώπων σε δημοσιευμένο έργο ή, αντίθετα, η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συνδημιουργού σε έργο στο οποίο δεν εισέφερε προσωπικό δημιουργικό έργο, συνιστούν σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα και μπορούν να έχουν και άλλες νομικές συνέπειες
3. Σε περίπτωση έργου που είναι αποτέλεσμα της πραγματικής δημιουργικής συνεισφοράς περισσότερων προσώπων, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να αναφέρονται όλα ως συνδημιουργοί του έργου κατά τη σειρά της σπουδαιότητας της συμβολής τους.
4. Σε περίπτωση που το δημοσίευμα είναι καρπός αμειβόμενου έργου που ανατέθηκε με σύμβαση από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται, προκειμένου να τηρούνται οι συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν τυχόν αναληφθεί και οι οποίες μπορεί να περιορίζουν τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα των δημιουργών.
5. Η εκμετάλλευση των περιουσιακών δικαιωμάτων που προκύπτουν από δικαιώματα βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας από τον δημιουργό ή τον εφευρέτη μπορεί να υπόκειται

σε περιορισμούς, προκειμένου, ιδίως, για έργα που παρήχθησαν με τα μέσα ή τη χρηματοδότηση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ή άλλου φορέα.

6. Ο επιστημονικός υπεύθυνος ερευνητικού έργου που πρόκειται να προβεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική έκδοση, μέρους ή/και του συνόλου των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, είναι υποχρεωμένος να αναγράφει παντού το όνομα του Ιδρύματος/Σχολής/Τομέα, εφόσον το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο υλοποιήθηκε εντός των εγκαταστάσεων του. Το ίδιο ισχύει για κάθε δημοσίευση που προέρχεται από μέλος του Ιδρύματος.

9.5.2 Πνευματικά Δικαιώματα Μεταπτυχιακής Εργασίας ή Διδακτορικού Διπλώματος

1. Τα πνευματικά δικαιώματα της μεταπτυχιακής εργασίας ή του διδακτορικού διπλώματος ανήκουν στο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό φοιτητή. Η μεταπτυχιακή εργασία ή το διδακτορικό δίπλωμα οφείλουν να είναι έργο του υποψηφίου, αλλιώς δεν μπορεί να του χορηγηθεί ο σχετικός τίτλος, αφού κατά το νόμο απαιτείται τα σχετικά έργα να διαλαμβάνουν την πρωτότυπη συμβολή του υποψηφίου.

2. Στην εκ των υστέρων δημοσίευση εργασιών, που εκπορεύονται από τις εργασίες αυτές και εφόσον ο επιβλέπων Καθηγητής ή άλλα πρόσωπα είχαν ουσιαστική δημιουργική συνεισφορά στο έργο, ο καθένας πρέπει να αναφέρεται σύμφωνα με την πραγματική του συνεισφορά.

3. Στην οποιαδήποτε έντυπη ή ηλεκτρονική έκδοση, καθώς και σε κάθε δημοσίευση, της μεταπτυχιακής ή διδακτορικής εργασίας, όπως επίσης και στις σχετικές δημοσιεύσεις, όλοι οφείλουν να δηλώνουν το όνομα του ΕΜΠ, της Σχολής και του Τομέα/Εργαστηρίου στο οποίο εκπονήθηκε το έργο.

9.5.3 Λογοκλοπή

1. Λογοκλοπή είναι η ενσωμάτωση σε έργο ιδεών, αποσπασμάτων ή και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς αναφορά της σχετικής πηγής και συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Απαγορεύεται:

α) Η χρησιμοποίηση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων προσώπων και η εμφάνισή τους ως προσωπικών δημιουργημάτων οποιουδήποτε άλλου.

β) Η υποβολή συλλογικών εργασιών που έχουν εκπονηθεί ως προϊόντων αποκλειστικά ατομικής εργασίας.

3. Σε περίπτωση συλλογικών θεμάτων με διακριτούς ρόλους θα πρέπει να καταδεικνύεται σαφώς ο ρόλος του καθενός.

4. Η Επιτροπή Δεοντολογίας εξετάζει τη θέσπιση σχετικών κανόνων όσον αφορά στα θέματα λογοκλοπής.

9.5.4 Χρήση των Ερευνητικών Αποτελεσμάτων – Δικαιώματα Ευρεσιτεχνίας

1. Για τα ανωτέρω θέματα και τη δικαιοδοσία βιομηχανικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων ισχύει ο οδηγός με τίτλο «Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας και

Εκμετάλλευση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων», ο οποίος εγκρίθηκε από την ΕΔΕΙΛ τον Μάρτιο του 2008, και αφορά στα:

- α) Διανοητική ιδιοκτησία,
- β) Εφευρέσεις,
- γ) Μεταφορά τεχνολογίας,
- δ) Τεχνοβλαστοί.

Άρθρο 9.6

Κανόνες Δεοντολογίας στις Διεθνείς Συνεργασίες

1. Μέρος ή πλήρης διαδικασία των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων διεξάγεται μέσω των συνεργασιών με ξένα ΑΕΙ της Ευρώπης, Αμερικής και άλλων χωρών καθώς και ξένα ερευνητικά κέντρα ή οργανισμούς με τα οποία η Ελλάδα συνεργάζεται ή είναι τακτικό μέλος.
2. Η συνεργασία και συμμετοχή σε κοινές δραστηριότητες με ξένα πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα, καθορίζεται μετά από εισήγηση της Ειδικής Συγκλητικής Επιτροπής Διεθνών Ευρωπαϊκών Πανεπιστημιακών και Διμερών Σχέσεων και έγκριση της Συγκλήτου.
3. Η συνεργασία με διεθνή ερευνητικά δίκτυα και ερευνητικά κέντρα ή οργανισμούς αποσκοπεί στην ανύψωση του ερευνητικού επιπέδου του Ιδρύματος, τη διεύρυνση συνεργασίας των ερευνητικών ομάδων του Πολυτεχνείου και την προβολή του Ιδρύματος σε διεθνές επίπεδο.
4. Τα ερευνητικά αντικείμενα και η διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας σε συνεργασία με ξένα Πανεπιστήμια ή διεθνή ερευνητικά κέντρα υπόκεινται στις ίδιες διατάξεις περί έρευνας στο Ίδρυμα.
5. Οι ερευνητές που συνεργάζονται στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών, οφείλουν επίσης να ακολουθούν τα προβλεπόμενα στις διεθνείς συμβάσεις που υπογράφει το Ίδρυμα, όσον αφορά στα ερευνητικά αποτελέσματα, τις ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια και τις δημοσιεύσεις σε έγκριτα διεθνή περιοδικά. Το ίδιο ισχύει και για τα θέματα των πνευματικών δικαιωμάτων, τα οποία αποτελούν κοινό προϊόν των συμμετεχόντων, στην έρευνα, Ιδρυμάτων.
6. Οποιαδήποτε διαφορά ή αντίθετη άποψη μεταξύ των διεθνών συνεργασιών επιλύεται από τους σχετικούς κανόνες που προβλέπονται από την UNESCO, ΟΟΣΑ και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Πνευματικής ιδιοκτησίας (WIPO).

Άρθρο 9.7

Κανόνες Δεοντολογίας για τα Μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας

9.7.1 Γενικά Ζητήματα

1. Η ακαδημαϊκή κοινότητα στο ΕΜΠ συγκροτείται από τους διδάσκοντες (τα μέλη ΔΕΠ, τα μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, τους βοηθούς και τους επιστημονικούς συνεργάτες), τους φοιτητές, τους ερευνητές και το διοικητικό προσωπικό. Οι διδάσκοντες, αλλά και γενικότερα τα μέλη της πολυτεχνειακής κοινότητας, αποτελούν ένα σύνολο εργαζομένων υψηλής στάθμης, με αποστολή την εκπαίδευση, την παραγωγή νέας γνώσης, την αναζήτηση της αλήθειας μέσα από την έρευνα και την προώθηση των πορισμάτων της έρευνας επ' ωφελεία του κοινωνικού συνόλου και του απλού πολίτη.

2. Βασικά χαρακτηριστικά των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στο πλαίσιο εκπλήρωσης της αποστολής του ΕΜΠ είναι: η εντιμότητα, η ακεραιότητα, η αμεροληψία, η διαφάνεια, η φιλαλήθεια, το αίσθημα δικαιοσύνης και αξιοκρατίας, ο αυτοσεβασμός, ο σεβασμός των δικαιωμάτων και της προσωπικότητας των άλλων, το αίσθημα του καθήκοντος και της προσφοράς.

3. Οι σχέσεις μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας πρέπει να βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, και στην αφοσίωση στην αποστολή που ο καθένας έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας. Σε κάθε περίπτωση, ο κάθε εργαζόμενος είναι υπεύθυνος για την αντιμετώπιση των συναδέλφων του κατ' αρχήν με σεβασμό και ακολούθως με αξιοπρέπεια.

4. Το προσωπικό του Ιδρύματος πρέπει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να διαχωρίσει τις προσωπικές του πεποιθήσεις από τα επαγγελματικά του καθήκοντα, έτσι ώστε αυτές να μην επηρεάζουν με αρνητικό τρόπο την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος, ή τη γενικότερη παραγωγή του έργου του.

5. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΕΜΠ, καθώς επίσης και οι εξωτερικοί του συνεργάτες, οφείλουν να τηρούν, κατά τη διάρκεια παραγωγής και προσφοράς του έργου τους σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, απαρέγκλιτα, αφενός τους παρόντες κανόνες δεοντολογίας του Ιδρύματος, και συμπληρωματικά, εφόσον αυτός υπάρχει, τον Κώδικα Δεοντολογίας που διέπει τον ειδικότερο επαγγελματικό κλάδο στον οποίον ανήκουν.

9.7.2 Ακαδημαϊκό και Διοικητικό Προσωπικό

1. Όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας - εργαζόμενοι του Ιδρύματος, είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν προσπάθεια για τη δημιουργία καλού εργασιακού περιβάλλοντος και επιτυχημένων εργασιακών σχέσεων. Το συγκεκριμένο επίπεδο συνεργασίας μπορεί να επιτευχθεί μόνον με τη βοήθεια κλίματος εμπιστοσύνης, ανοικτής και ειλικρινούς επικοινωνίας και αμοιβαίου σεβασμού. Γι' αυτό κάθε συνεργασία μεταξύ συναδέλφων, πρέπει να διεξάγεται σε κλίμα συνεργασίας, εντός του οποίου η συμπεριφορά καθενός εργαζομένου διέπεται από τη βασική δέσμευση στη δεοντολογική συμπεριφορά και στην προσήλωση για την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος. Τέλος, ο κάθε εργαζόμενος έχει την ευθύνη για τη δημιουργία περιβάλλοντος που προάγει την ομαδική εργασία.

2. Για την εκπλήρωση της αποστολής του ΕΜΠ κάθε εργαζόμενος θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ευθύνες του και να νιώθει βέβαιος ότι και όλοι οι υπόλοιποι συνάδελφοί του πράττουν το ίδιο. Αυτό συνεπάγεται την παροχή της αναγκαίας υποστήριξης απ' όλη την ομάδα των εργαζομένων στο Ίδρυμα, σε κάθε επίπεδο, ούτως ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να μπορούν να φέρουν σε πέρας οποιαδήποτε εργασία τους ανατεθεί.

3. Κανένας εργαζόμενος δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να θέτει τις προσωπικές προτεραιότητες πάνω από αυτές του Ιδρύματος. Οι σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των εργαζομένων στο ΕΜΠ πρέπει να προάγουν τη δεοντολογία και τη συμμόρφωση με τα όσα επιτάσσει η χρηστή παραγωγή έργου, εργαζόμενοι με τιμιότητα, αμεροληψία και ακεραιότητα.

4. Τα μέλη ΔΕΠ και όλες οι κατηγορίες διδασκόντων οφείλουν να συμπεριφέρονται στους συναδέλφους τους με τον δέοντα σεβασμό. Επιφυλασσομένου του δικαιώματός τους να εκφέρουν αντικειμενική επιστημονική κρίση, οφείλουν να αποφεύγουν μειωτικές και προσβλητικές εκφράσεις για το επιστημονικό και διδακτικό έργο των συναδέλφων τους.

5. Δεν επιτρέπεται η εκ μέρους των διδασκόντων εργασιακή παρενόχληση των συναδέλφων τους και η με οποιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση της ιδιότητάς τους, ιδίως δε της βαθμίδας στην οποία ανήκουν, ή του θεσμικού τους ρόλου, προκειμένου να υποχρεώσουν άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας σε συγκεκριμένη πράξη, παράλειψη, κρίση ή ψήφο.

6. Τα μέλη ΔΕΠ και όλες οι κατηγορίες διδασκόντων, οφείλουν να συμμετέχουν ανελλιπώς στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος, όταν και όπως ο νόμος ορίζει. Οφείλουν, επίσης, να μην αρνούνται αδικαιολόγητα τη συμμετοχή τους σε κατά περίπτωση συνιστώμενες επιτροπές.

7. Τα μέλη ΔΕΠ και όλες οι κατηγορίες διδασκόντων οφείλουν να συμπεριφέρονται προς το διοικητικό προσωπικό του Ιδρύματος με τον πρέποντα σεβασμό. Ειδικότερα, οφείλουν να μη θίγουν την αξιοπρέπεια των υπαλλήλων που ανήκουν στο διοικητικό προσωπικό, να μην απαιτούν από αυτούς την εκτέλεση εργασιών που κείνται πέραν των αρμοδιοτήτων τους, ούτε να απαιτούν από αυτούς την κατά προτεραιότητα ικανοποίηση προσωπικών τους αιτημάτων προς βλάβη της ομαλής λειτουργίας του ΕΜΠ.

8. Τα μέλη ΔΕΠ και όλες οι κατηγορίες διδασκόντων οφείλουν σε όλους τους φοιτητές και φοιτήτριες ίσο σεβασμό και μέριμνα, ανεξάρτητα από το φύλο τους, την εθνική τους προέλευση, τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους. Ειδικότερα, οι διδάσκοντες οφείλουν να διαθέτουν επαρκή χρόνο, προκειμένου να καθοδηγούν ακόμα και σε ατομική βάση τους φοιτητές τους, με γνώμονα το συμφέρον των τελευταίων και την επιστημονική και ακαδημαϊκή τους εξέλιξη.

9. Τα μέλη ΔΕΠ και όλες οι κατηγορίες διδασκόντων, οφείλουν κατά την εκτός Πολυτεχνείου δημόσια ζωή τους να χρησιμοποιούν την πανεπιστημιακή ιδιότητά τους κατά τρόπο που να προβάλλει το Ίδρυμα και το ρόλο του στην κοινωνία. Να μη χρησιμοποιούν την πανεπιστημιακή ιδιότητά τους προκειμένου να αποσπάσουν οφέλη πάσης φύσεως για λόγους που δεν σχετίζονται με τις επιστημονικές τους δεξιότητες.

9.7.3 Φοιτητές

1. Οι βασικές αρχές που διατυπώνονται στο προηγούμενο εδάφιο για τις σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων στο ΕΜΠ, διέπουν και τη συμπεριφορά των φοιτητών τόσο προς τους συμφοιτητές τους, όσο και προς τα λοιπά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Σε κάθε περίπτωση, οι φοιτητές οφείλουν να συμπεριφέρονται στους συναδέλφους τους, στους διδάσκοντες, στους ερευνητές και στο διοικητικό προσωπικό με τον προσήκοντα σεβασμό, ενώ θα πρέπει να τους αντιμετωπίζουν με τη δέουσα αξιοπρέπεια.

2. Βασικός κανόνας δεοντολογίας για τους φοιτητές αποτελεί η αποφυγή της λογοκλοπής κατά τη διαδικασία εκπόνησης των διαφόρων εργασιών, που τους ανατίθενται από τους διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Απαγορεύεται ρητά:

α) Η χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων και η εμφάνιση τους από τους φοιτητές ως δικών τους, κατά την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων στο πλαίσιο είτε της διδακτικής, είτε της ερευνητικής διαδικασίας.

β) Η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους φοιτητές, ως δημιούργημα ατομικό.

γ) Η υποβολή εργασίας, εν όλω ή εν μέρει, που ενώ έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν, επανυποβάλλεται για την εκπλήρωση άλλων ή νέων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων.

δ) Η κάθε μορφής αντιγραφή ή συνεργασία με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, καθώς και η χρήση κάθε είδους βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, εκτός αν ο έχων την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας επιτρέπει την χρήση αυτών.

ε) Η μη αυτοπρόσωπη παρουσία του φοιτητή για την εκπλήρωση συγκεκριμένης εξεταστικής δοκιμασίας που έχει ορισθεί στο πλαίσιο είτε διδακτικής, είτε ερευνητικής διαδικασίας, και αναφέρεται στην αξιολόγηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των φοιτητών.

3. Οι φοιτητές οφείλουν να σέβονται και να προστατεύουν την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος, τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του και να συμβάλλουν στην ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών, με σεβασμό στην ακαδημαϊκή ελευθερία.

Άρθρο 9.8 Πειθαρχικά Παραπτώματα – Πειθαρχικά Όργανα και Διαδικασίες του Ιδρύματος

9.8.1 Γενικές Αρχές Πειθαρχικού Δικαίου

1. Περισσότερα πειθαρχικά αδικήματα του αυτού προσώπου, διωκόμενα πριν την έκδοση οριστικής απόφασης για κάποιο από αυτά, συνεκδικάζονται.

2. Για κάθε πειθαρχικό παράπτωμα, επιβάλλεται μια μόνο πειθαρχική ποινή. Η πειθαρχική ποινή που καταγνώστηκε για ένα πειθαρχικό παράπτωμα, θεωρείται ότι αφορά και κάθε άλλο παράπτωμα που διαπράχθηκε από τον διωκόμενο πριν την κατάγνωση της ποινής, και το οποίο ήταν γνωστό από την πειθαρχική δικογραφία, εκτός εάν έγινε ρητή επιφύλαξη στην πράξη για την κατάγνωση της ποινής. Πειθαρχικό παράπτωμα που διαπράχθηκε πριν από την κατάγνωση της ποινής για άλλο αδίκημα, αλλά έγινε γνωστό μετά από αυτήν, μπορεί να τιμωρηθεί, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί παραγραφής εάν δικαιολογεί ποινή βαρύτερη από αυτήν που επιβλήθηκε.

9.8.2 Πειθαρχικά Παραπτώματα

1. Πειθαρχικό παράπτωμα για τα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιπό έκτακτο και βοηθητικό διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό του Πολυτεχνείου, συνιστά η παραβίαση των κειμένων διατάξεων, ιδίως της νομοθεσίας για τα ΑΕΙ και των αποφάσεων των οργάνων του Ιδρύματος, καθώς και η παράβαση των κανόνων συμπεριφοράς, που πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ώστε να μη διαταράσσεται η λειτουργία και να μη θίγεται το κύρος του Πολυτεχνείου και το κύρος και η αξιοπρέπεια των λειτουργών του.

2. Πειθαρχικό παράπτωμα για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και υποψηφίους διδάκτορες συνιστά η παραβίαση της κειμένης νομοθεσίας και των αποφάσεων των οργάνων του Πολυτεχνείου. Για την εν λόγω κατηγορία πειθαρχικά παραπτώματα είναι ιδίως:

α) Η χρήση μέσων ή μεθόδων που παραβιάζουν το αδιάβλητο των εξετάσεων,

β) Η εκ προθέσεως καταστροφή περιουσίας του Ιδρύματος.

9.8.3 Πειθαρχικές Ποινές

1. Σε περίπτωση διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος από μέλος ΔΕΠ, μπορούν να του επιβληθούν ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος, οι ακόλουθες ποινές:

- α) Έγγραφη επίπληξη,
- β) Πρόστιμο όχι κατώτερο του δεκάτου ούτε ανώτερο ολοκλήρου του μηνιαίου μισθού,
- γ) Προσωρινή παύση από ενός μηνός μέχρι ενός έτους ,
- δ) Οριστική παύση.

Οι τιμωρούμενοι με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης λαμβάνουν το ήμισυ των τακτικών αποδοχών τους. Η πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης επιβάλλεται στα μέλη ΔΕΠ του Πολυτεχνείου λόγω πειθαρχικού παραπτώματος, όπως ειδικότερα προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος. Η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης επιβάλλεται σε ιδιαίτερες σοβαρές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, τα οποία λαμβανομένων υπ' όψιν των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες διαπράττονται και του διαπιστωμένου βαθμού υπαιτιότητας του διωκόμενου, μαρτυρούν έλλειψη συνείδησης των βασικών του υποχρεώσεων ως μέλους ΔΕΠ ή εκθέτουν σοβαρά το κύρος των ακαδημαϊκών δασκάλων.

2. Σε περίπτωση διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος από μέλος ΕΕΔΙΠ,ΕΤΕΠ και λοιπού βοηθητικού και έκτακτου διδακτικού-εκπαιδευτικού προσωπικού, μπορούν να του επιβληθούν οι ακόλουθες ποινές:

- α) Έγγραφη επίπληξη,
- β) Πρόστιμο όχι κατώτερο του δεκάτου ούτε ανώτερο ολοκλήρου του μηνιαίου μισθού,
- γ) Προσωρινή παύση από ενός μηνός μέχρι ενός έτους,
- δ) Οριστική παύση.

Οι τιμωρούμενοι με την ποινή της προσωρινής παύσης λαμβάνουν το ήμισυ των τακτικών αποδοχών τους. Η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης επιβάλλεται σε ιδιαίτερες σοβαρές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, τα οποία λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών που διαπράττονται και του διαπιστωμένου βαθμού υπαιτιότητας του διωκόμενου, μαρτυρούν έλλειψη συνείδησης βασικών του υποχρεώσεων ως μέλους ΕΕΔΙΠ,ΕΤΕΠ και λοιπού βοηθητικού και έκτακτου διδακτικού-εκπαιδευτικού προσωπικού, ή εκθέτουν σοβαρά το κύρος των ακαδημαϊκών δασκάλων. Για τους απασχολούμενους με σύμβαση, η ποινή της παύσης συνεπάγεται αυτοδικαίως την καταγγελία της σύμβασής τους.

9.8.4 Πειθαρχικά όργανα

1. Για τα μέλη ΔΕΠ οι πειθαρχικές ποινές της επίπληξης και του προστίμου επιβάλλονται μετά προηγούμενη απολογία από τον Πρύτανη και τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων . Οι πειθαρχικές ποινές της προσωρινής και της οριστικής παύσης, επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση μη επιβολής από το Πειθαρχικό Συμβούλιο της ποινής της προσωρινής ή της οριστικής παύσης, δύναται αυτό να επιβάλλει την ποινή της επίπληξης ή του προστίμου.

2.Για τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και για το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό πειθαρχικά προϊστάμενοι είναι με ιεραρχική σειρά ανώτερου προς κατώτερο:

- α) Ο Πρύτανης και οι Αναπληρωτές Πρύτανη του Πολυτεχνείου για όλα τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό του Πολυτεχνείου,
- β) Ο Κοσμήτορας για τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό της Σχολής,
- γ) Ο Διευθυντής του οικείου Τομέα, κατά περίπτωση, εκτός εάν έχει συσταθεί Τμήμα οπότε ο Πρόεδρος του Τμήματος, για τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος,
- δ) Ο Προϊστάμενος του Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης Κέντρου Ξένων Γλωσσών για τα μέλη ΕΔΙΠ.

Όλοι οι πειθαρχικά προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλουν οι εξής με τις ακόλουθες διακρίσεις:

- α) Ο Πρύτανης και Αναπληρωτής Πρύτανη έως και τις αποδοχές ενός μήνα,
- β) Ο Κοσμήτορας έως και το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών,
- γ) Ο Διευθυντής του οικείου Τομέα, κατά περίπτωση, εκτός εάν έχει συσταθεί Τμήμα οπότε ο Πρόεδρος του Τμήματος, έως και το ένα τρίτο των μηνιαίων αποδοχών.

Οι πειθαρχικά προϊστάμενοι επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως, και εφόσον δεν έχει επιληφθεί ανώτερος ιεραρχικά πειθαρχικώς προϊστάμενος. Οι πειθαρχικές ποινές της προσωρινής και της οριστικής παύσης επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση μη επιβολής από το Πειθαρχικό Συμβούλιο της ποινής της προσωρινής ή οριστικής παύσης, δύναται αυτό να επιβάλει την ποινή της επίπληξης ή του προστίμου.

3. Για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψηφίους διδάκτορες η πειθαρχική δίωξη ασκείται από τον Διευθυντή του οικείου Τομέα, κατά περίπτωση, εκτός εάν έχει συσταθεί Τμήμα οπότε τον Πρόεδρο του Τμήματος, ή τον Προϊστάμενο του Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης Κέντρου Ξένων Γλωσσών. Η πειθαρχική ποινή της επίπληξης επιβάλλεται μετά προηγούμενη απολογία από τον Διευθυντή του οικείου Τομέα, κατά περίπτωση, εκτός εάν έχει συσταθεί Τμήμα οπότε τον Πρόεδρο του Τμήματος, ή τον Προϊστάμενο του Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης Κέντρου Ξένων Γλωσσών. Κάθε άλλη προβλεπόμενη από της κείμενες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας ποινή επιβάλλεται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο.

9.8.5 Πειθαρχική Διαδικασία

1. Για τα μέλη ΔΕΠ η πειθαρχική δίωξη ασκείται είτε από τον Πρύτανη ή τον ασκούντα καθήκοντα Πρύτανη ή από τους νόμιμους Αναπληρωτές του, είτε από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων μέσω Πρύτανη ή του ασκούντα καθήκοντα Πρύτανη ή των νομίμων Αναπληρωτών του. Αφού ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, ο Πρύτανης, μετά από γνώμη της Συγκλήτου, μπορεί να αποφασίσει ότι ο παραπεμπόμενος οφείλει να απέχει από την άσκηση των καθηκόντων του μέχρι την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης. Η απόφαση σχετικά με την αποχή από τα καθήκοντα, κοινοποιείται στον παραπεμπόμενο μέσω Πρύτανη ή του ασκούντα καθήκοντα Πρύτανη ή των νομίμων Αναπληρωτών του. Μέλος ΔΕΠ απέχει υποχρεωτικά από την άσκηση των καθηκόντων του εάν καταδικάσθηκε σε στερητική της ελευθερίας ποινή, από πρωτόδικο δικαστήριο, για πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, ψευδορκία, ψευδή καταμήνυση, συκοφαντική δυσφήμιση ή έγκλημα σχετικά με το νόμισμα ή την υπηρεσία ή κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή είναι προσωρινά κρατούμενος

για οποιοδήποτε έγκλημα και για όσο χρόνο κρατείται. Η αποχή από την άσκηση των καθηκόντων, παύει στην περίπτωση αυτή με την έκδοση της αθωωτικής απόφασης ή του βουλεύματος που αποφαινεται ότι δεν υπάρχει αφορμή για κατηγορία. Η πειθαρχική δίωξη δεν αναστέλλεται από την ποινική, εκτός εάν το οικείο συμβούλιο αποφασίσει διαφορετικά.

2. Για τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό, η πειθαρχική δίωξη αρχίζει με την κλήση σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο. Αφού ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, ο Πρύτανης μπορεί να αποφασίσει ότι ο παραπεμπόμενος οφείλει να απέχει από την άσκηση των καθηκόντων του μέχρι την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης. Μέλος ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιπού βοηθητικού και έκτακτου διδακτικού-εκπαιδευτικού προσωπικού απέχει υποχρεωτικά από την άσκηση των καθηκόντων του, εάν καταδικάσθηκε σε στερητική της ελευθερίας ποινή, από πρωτόδικο δικαστήριο, για πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, ψευδορκία, ψευδή καταμήνυση, συκοφαντική δυσφήμιση ή για έγκλημα σχετικά με το νόμισμα ή την υπηρεσία ή κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή είναι προσωρινά κρατούμενος για οποιοδήποτε έγκλημα και για όσο χρόνο κρατείται. Η αποχή από την άσκηση των καθηκόντων, παύει στην περίπτωση αυτή με την έκδοση της αθωωτικής απόφασης ή του βουλεύματος που αποφαινεται ότι δεν υπάρχει αφορμή για κατηγορία. Η πειθαρχική δίωξη δεν αναστέλλεται από την ποινική, εκτός εάν το οικείο συμβούλιο αποφασίσει διαφορετικά.

9.8.6 Παραγραφή Πειθαρχικών Αδικημάτων

1. Τα πειθαρχικά αδικήματα του παρόντος Κανονισμού παραγράφονται μετά πενταετία, εκτός εάν αποτελούν και αξιόποινες πράξεις, οπότε δεν παραγράφονται πριν τη συμπλήρωση της παραγραφής που ισχύει για αυτές. Η παραγραφή διακόπτεται, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων περί διακοπής της παραγραφής αξιόποινων πράξεων. Αδικήματα που διαπράχθηκαν πριν το διορισμό στο Πανεπιστήμιο, τιμωρούνται πειθαρχικά εάν δικαιολογούν την οριστική παύση, εκτός εάν εκδικάσθηκαν κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας στο Δημόσιο ή ΝΠΔΔ.

9.8.7 Πειθαρχικό Συμβούλιο Μελών ΔΕΠ

1. Η σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου των μελών ΔΕΠ ορίζεται ως εξής:

α) Οι Πρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους,

β) Ο Αναπληρωτής Πρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού και σε περίπτωση κωλύματος ο Αναπληρωτής Πρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης,

γ) ένας Πρύτανης άλλου ΑΕΙ της χώρας, οριζόμενος με τον Αναπληρωτή του με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Χρέη γραμματέα Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκεί ο Γραμματέας του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

3. Σε περίπτωση παραπομπής Πρύτανη μετέχει στο Πειθαρχικό Συμβούλιο στη θέση του Αναπληρωτή Πρύτανη ένας επιπλέον Πρύτανης, οριζόμενος επίσης με τον Αναπληρωτή του με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

9.8.8 Πειθαρχικό Συμβούλιο Μελών ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και του Λοιπού Βοηθητικού, Ειδικού και Έκτακτου Διδακτικού - Εκπαιδευτικού Προσωπικού

1. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο μελών ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιπού βοηθητικού, ειδικού και έκτακτου διδακτικού - εκπαιδευτικού προσωπικού ορίζεται με απόφαση του Πρύτανη του Ιδρύματος και αποτελείται από:

α) Έναν Πρόεδρο Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων του Διοικητικού Εφετείου που έχει την έδρα του στην περιφέρεια του Πολυτεχνείου, ο οποίος ορίζεται αρμοδίως με τον νόμιμο Αναπληρωτή του, ως Πρόεδρο,

β) Τον Πρύτανη και τους Αναπληρωτές Πρύτανη,

γ) Τους Κοσμήτορες των Σχολών του Ιδρύματος,

δ) Δύο (2) μέλη ΔΕΠ, τα οποία κληρώνονται με τους αναπληρωματικούς τους από το σύνολο των μελών ΔΕΠ, και με θητεία δύο ετών, η οποία αρχίζει την πρώτη ημέρα του επόμενου ακαδημαϊκού έτους από αυτό που ορίζονται.

2. Χρέη γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκεί διοικητικός υπάλληλος του ΑΕΙ που ορίζεται από το Πρύτανη.

9.8.9 Πειθαρχικό Συμβούλιο Φοιτητών

1. Η σύνθεση του εν λόγω Πειθαρχικού Συμβουλίου αποτελείται από:

α) Τον Αναπληρωτή Πρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού, ως Πρόεδρο,

β) Τον Κοσμήτορα της οικείας, κατά περίπτωση, Σχολής,

γ) Τον Διευθυντή του οικείου Τομέα, κατά περίπτωση, εκτός εάν έχει συσταθεί Τμήμα οπότε μετέχει ο Πρόεδρος του Τμήματος,

δ) Δύο (2) μέλη ΔΕΠ, τα οποία κληρώνονται με τους αναπληρωματικούς τους από το σύνολο των μελών ΔΕΠ, και με θητεία ενός έτους.

2. Χρέη γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκεί διοικητικός υπάλληλος του ΑΕΙ που ορίζεται από τον Αναπληρωτή Πρύτανη.